

Arbeidstilsynet

Deres ref: 2024/45387

Vår ref: ams

Dato: 12.12.2024

Høring av forslag til endringer i arbeidsmiljøloven § 4-3 og endringer i forskrift om utførelse av arbeid – Tydeligere regulering av psykososialt arbeidsmiljø

Det vises til høringsbrev av 1. oktober i år om forslag til endringer i arbeidsmiljøloven § 4-3 og endringer i forskrift om utførelse av arbeid – Tydeligere regulering av psykososialt arbeidsmiljø. Høringsforslaget er behandlet i Akademikernes styre.

Generelt om Akademikernes syn

Akademikerne har i lang tid vært opptatt av å få tydeliggjort reglene for psykososialt arbeidsmiljø, og vi støtter i all hovedsak høringsforslaget.

Slik vi ser det, vil forslaget om tydeliggjøring av regelverket gi en bedre «verktøykasse» for å kunne arbeide godt med psykososialt arbeidsmiljø ute i den enkelte virksomhet. Vi er enig med tilsynet i at mer brukervennlige regler, vil gjøre det enklere å jobbe forebyggende og systematisk med psykososialt arbeidsmiljø og enklere å etterleve kravene. Det er også positivt at forslaget vil føre til mer balansert og likeverdig regulering av fysisk, kjemisk og psykososialt arbeidsmiljø.

Nærmere om høringsforslaget

Forslaget om endringer i arbeidsmiljøloven § 4-3

Akademikerne støtter forslaget om endringer i arbeidsmiljøloven § 4-3. Det er viktig å få tydeliggjort at det psykososiale arbeidsmiljøet henger sammen med organisatoriske forhold på arbeidsplassen. Det er også positivt at forsvarlighetskravet legger opp til en helhetlig tilnærming, ved både å liste opp noen fremtredende negative/risikofaktorer og noen fremtredende positive/beskyttende faktorer. Det er bra at det fremgår direkte av ordlyden at opplistingen ikke er uttømmende.

Forslaget om endringer i forskrift om utførelse av arbeid

Vi støtter forslaget til utdypende forskriftsbestemmelser i to nye kapitler i forskrift om utførelse av arbeid. Av hensynet til brukervennligheten, er det også positivt at forskriftens tittel endres til

forskrift om utførelse av arbeid, psykososialt arbeidsmiljø, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav.

Når det gjelder forslaget til generelle bestemmelser i nytt kapittel 1A, vil vi særlig trekke frem at vi støtter forslaget om å tydeliggjøre at prosessene skal skje i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Det er bra at det i høringsnotatet er presisert at dette inkluderer verneombud og tillitsvalgte. Dette bør også presiseres i veiledningen til regelverket.

Til forslaget om ny § 1A-4 om tiltak, deler vi tilsynets vurdering om primærrettede tiltak på organisasjonsnivå (dvs. tiltak som retter seg mot å eliminere eller redusere risikofaktorer ved kilden). Vi er enig i at slike tiltak har større sannsynlighet for å gi effekt, både på individ- og organisasjonsnivå, enn rene individrettede tiltak (høringsnotatet s. 39).

Vi er videre enig med tilsynet i at det å ha særlige bestemmelser i kapittel 2A om tiltak mot trakassering og tiltak mot vold og trusler, vil løfte frem og sikre en mer systematisk og effektiv håndtering av eventuell risiko på disse to områdene. Også her er det positivt at det presiseres at planer og tiltak skal skje i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter.

Om de foreslåtte utdypende forskriftsbestemmelsene bør inntas i forskrift om utførelse av arbeid, eller i en egen forskrift

Arbeidstilsynet har i høringsnotatet stilt spørsmål om forskriftsbestemmelsene bør inntas i den alt eksisterende forskrift om utførelse av arbeid, eller i en egen forskrift. Akademikerne støtter tilsynets forslag om å innta bestemmelsene i gjeldende forskrift. Ved å innta høringsforslaget i den alt eksisterende forskriften, videreføres dagens forskriftssystematikk hvor man har bestrebet seg på å holde antall forskrifter på en langt lavere nivå enn det man hadde for en del år siden.

Avsluttende merknader

For å sikre god oppfølging av et tydelig og brukervennlig regelverk om psykososialt arbeidsmiljø, er det nødvendig at Arbeidstilsynet følger opp med både veiledning og tilsyn av regelverket. Akademikerne ser frem til, i videre dialog med tilsynet, å få på plass utdypende veiledning om arbeid med psykososialt arbeidsmiljø. Vi ser også frem til at Arbeidstilsynet følger opp med tilsynsvirksomhet for å sikre god etterlevelse av dette viktige regelverket.

Med vennlig hilsen,
Akademikerne

—